

Engagementen ifv een kwaliteitsvolle zorg voor suïcidale kinderen en jongeren

Zorgpad suïcidepreventie - Regio ELZ Vlaamse Ardennen en ELZ Panacea

---

Door het ondertekenen van deze engagementsverklaring nemen alle partners volgende engagementen op:

Afspraken binnen de eigen organisatie:

1. Elke partner is bekend met de [richtlijn voor Detectie en Interventies bij suïcidale gedachten en gedrag bij kinderen en jongeren](#) en engageert zich om op basis van deze richtlijn te handelen i.f.v. de zorg voor suïcidale personen. Bijgevolg engageert men zich om de **vier basisprincipes** bij elke suïcidale persoon toe te passen:
  - Contact maken
  - Veiligheid installeren
  - Naasten betrekken
  - Zorgcontinuïteit
2. Iedere partner engageert zich tot het proactief bevragen van suïcidaliteit bij de jongere. Op die manier zetten we in op vroegdetectie. We houden hierbij rekening met de leeftijd en maturiteit van het kind, de situatie waarin het kind verkeert en signalen. Hiervoor wordt eveneens verwezen naar de aanbevelingen van de [richtlijn](#).
3. In functie van een gemeenschappelijke taal en eenduidige communicatie engageren de partners zich om gebruik te maken van een gelijkaardig instrument m.b.t. het [sjabloon risicoformulering](#) van het VLESP. Suïcidaal gedrag kent een wisselend verloop en het suïcidaal proces kan sterk evolueren, met zelfs wekelijkse en dagelijkse schommelingen (Van Hemert et al., 2012). Alle partners streven er bijgevolg ook naar om op regelmatige tijdstippen de **risicoformulering** te herevalueren.
4. Elke partner engageert zich om in functie van het installeren van veiligheid te werken met het [sjabloon safety plan](#) van het VLESP, of een gelijkaardig instrument. Onderzoek leert dat werken met een safety plan effectiever is als de hulpverlener opvolgt of de persoon het daadwerkelijk gebruikt, als het regelmatig geüpdatet wordt en als het geïncludeerd wordt in het behandelplan (Gamara, Luciano, Gradus, & Wiltsey Stirman, 2005). Elke partner engageert zich om **proactief** te bevragen of de cliënt reeds een safety plan (of surfplan, crisisplan, signalisatieplan, ...) heeft opgesteld binnen een eerder hulpverleningstraject. Indien dit het geval is, bouwt de huidige hulpverlener bij voorkeur daarop verder.
5. Elke partner engageert zich om, in alle transparantie met de cliënt, **familie en/of andere context te betrekken**. Tenzij er ernstige redenen zijn om dit niet te doen. Elke partner streeft

ernaar dat familie of context zich gezien, geïnformeerd, ondersteund en betrokken voelt (cfr. [Familiereflex](#) en [zelfscan tool](#) 'familie en naasten').

6. Iedere partner werkt een helder **vormingsplan** uit met een basisvorming suïcidepreventie voor nieuwe medewerkers en aandacht voor heropfrissing. Iedere organisatie definieert welke medewerkers de e-learning, basisvorming en heropfrissing dienen te volgen. Heropfrissing is afgestemd op maat van het team.
7. Elke partner engageert zich om iedereen binnen de eigen organisatie te informeren over de engagementen van het zorgpad suïcidepreventie.
8. Iedere partner stelt een **referentiepersoon** aan die jaarlijks het zorgpad evalueert.

Afspraken rond kwaliteitsvolle doorverwijzing:

1. Iedere partner engageert zich ertoe om de **overbrugging naar de volgende hulpverlener** zo goed als mogelijk te organiseren, door tussentijds (telefonisch) contact, of de huisarts en/of de omgeving in te schakelen of door een andere partner te betrekken. **Wederzijds overleg** tussen betrokken zorgpartners is hierin cruciaal. Onderzoek toont aan dat contact houden met de hulpvrager, tenminste tot de zorg overgenomen is door de volgende hulpverlener, beschermend werkt (Milner, Carter, Pirkis, Robinson, & Spittal, 2015).
2. Elke partner engageert zich om bij doorverwijzing, indien een **cliënt niet komt opdagen** op een geplande afspraak, de verwijzer of andere betrokken hulpverlener hiervan (telefonisch) op de hoogte te brengen. Vervolgens kan er samen worden nagedacht over de beste manier om deze cliënt alsnog te motiveren voor verdere begeleiding.
3. De [netwerkaart](#) geeft een oplistijng van de bestaande hulpverlening binnen de regio en laat toe om in functie van de ernst van de suïcidaliteit de gepaste hulp te vinden. Elke partner heeft kennis van dit lokale hulpverleningsaanbod.
4. Elke partner engageert zich om **informatie m.b.t. bereikbaarheid, aanmeldingsprocedure, contactpersoon duidelijk kenbaar te maken**. Op die manier weten hulpverleners, cliënten en naasten waar en wanneer men een hulpvraag kan stellen. Deze informatie is opgenomen in de [verwijskaarten](#) en deels in de [netwerkaart](#).
5. Elke partner engageert zich om met lokale partners concrete afspraken te maken over samenwerking, gedeelde zorg en doorverwijzing i.f.v. zorgcontinuïteit bij suïcidale personen.
6. Elke partner engageert zich ertoe om de **cliënt te bevragen i.v.m. belangrijke spilfiguren** uit professioneel én persoonlijk netwerk (bv. huisarts, vaste hulpverlener of belangrijke derde). Deze spilfiguren worden bij elk transfermoment, in overleg met de cliënt, (telefonisch) op de hoogte gebracht van de gemaakte stappen en de nog te volgen stappen in het zorgtraject.

7. De gemaakte afspraken bij doorverwijzing staan visueel weergegeven in een **flowchart**. Dit laat de partners toe om in functie van de ernst van de suïcidaliteit bij het kind of de jongere gepaste hulp te vinden. De flowchart wordt vergezeld door een **handleiding** met handvatten inzake signaaldetectie, bespreekbaar stellen, risico inschatting, naasten betrekken en veiligheid installeren. Elke partner heeft kennis van de [flowchart](#) met handleiding.

Afspraken rond informatieoverdracht:

1. Elke partner engageert zich tot **proactief (telefonisch) overleg** met andere betrokken partners in het kader van de zorg voor een welbepaalde cliënt, indien het kind of de jongere hiervoor toestemming geeft (conform de afspraken van het beroepsgeheim).
2. In functie van een **goede informatieoverdracht** en om naadloze zorg te kunnen garanderen, engageren de partners zich om bij doorverwijzing na een behandeltraject volgende zaken standaard (telefonisch) te communiceren:
  - Persoonsgegevens
  - Gegevens van huisarts
  - Korte situatieschets: wie-wat-waar-hoe?
  - Welke naasten/gekende hulpverlening zijn er?
  - Welke interventies hebben reeds plaatsgevonden?
  - Informatie vanuit de risicoformulering en het safety plan.

De cliënt wordt bij elke informatieoverdracht ingelicht.

Afspraken rond samenwerking en overleg:

3. Elke partner engageert zich om bij ontevredenheid rond doorverwijzing, communicatie e.d. de betrokken partners hier te motiveren tot een **constructief overleg**. Dit kan in de vorm van rechtstreeks (telefonisch) contact.
4. Elke partner engageert zich om **actief deel te nemen aan de werkgroep en/of subwerkgroepen** van het zorgpad met de bedoeling:
  - op de hoogte te blijven van het (eventueel wijzigende) zorgaanbod voor suïcidale personen
  - kennis te verzamelen m.b.t. het zorgaanbod en elkaar nog beter te leren kennen
  - informatie m.b.t. bereikbaarheid, aanmeldingsprocedure duidelijk en kenbaar te maken
  - signalen rond zorgcontinuïteit meenemen naar de evaluatievergaderingen
  - de gemaakte engagementen te evalueren en dus ook het eigen suïcidepreventiebeleid.
  - ...